

Norsk institutt for vannforskning

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ole Martin Nuven,

Att.Marit Mjelde

Dispensasjon for bruk av elektrisk motorbåt og innsamling av vannplanter i Lavangsvatnet, Langvatnet, Svanevatn og Kjerkvatnet i Kjerkvatnet og Nautå naturreservat

Vi viser til søknad av 11.05.2022.

Vedtak I

Norsk institutt for vannforskning (NIVA) gis dispensasjon for bruk av elektrisk saktegående motorbåt i forbindelse med resipientundersøkelser i Lavangsvatnet, Langvatnet, Svanevatn og Kjerkvatnet i Kjerkvatnet og Nautå naturreservat. Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Vilkår for dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder fram til 30.11.2022.
- Motor skal kun benyttes der det vil være nødvendig behov for dette.
- Det skal så langt som mulig tas hensyn til fuglelivet.
- Dispensasjonen gjelder kun norddelen av Svanevatnet fram til 01.08.2022

Vedtak II

NIVA gis dispensasjon for innsamling av vannplanter i forbindelse med resipientundersøkelser i Lavangsvatnet, Langvatnet, Svanevatn og Kjerkvatnet i Kjerkvatnet og Nautå naturreservat. Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Vilkår for dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder fram til 30.11.2022
- Innsamling av enkelte arter skal begrenses til de arter og kvanta som er absolutt nødvendig, spesielt for rødlistede plantearter og bunndyr i kategoriene CR, EN og VU. Fotodokumentasjon skal benyttes der dette er et aktuelt alternativ.
- Statsforvalteren skal ha kopi av NIVAs rapporter som inneholder resultater fra innsamlingene.

Klagerett

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at dette vedtak er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom Statsforvalteren i Nordland.

Bakgrunn

NIVA v/ forsker Marit Mjelde har søkt om dispensasjon for bruk av elektrisk motorbåt og innsamling av planter fra Lavangsvatnet, Langvatnet, Svanevatn og Kjerkvatnet i Kjerkvatnet og Nautå naturreservat, Evenes kommune.

Den omsøkte prøvetakingen fra Lavangsvatnet (som delvis ligger i Kjerkvatnet naturreservat) inngår i et langsiktig overvåkningsprogram for vannvegetasjon i innsjøer. Det har blitt tatt prøver fra denne innsjøen annen hvert år siden 2014. Formålet er å forstå årsakene til de observerte variasjonene i vannvegetasjon for mesotrofe-eutrofe innsjøer, samt vurdere effekter av klimaendringer på sammensetning og dekning av vannvegetasjon og rødlistearter. I 2022 søkes det i tillegg om å foreta vannplanteundersøkelser i Langvatnet, Svanevatn og Kjerkvatnet. Disse undersøkelsene inngår i et overvåkningsprosjekt finansiert av Forsvarsbygg. Langvatnet og Svanevatn ligger henholdsvis delvis i og i Nautå naturreservat, og Kjerkvatnet ligger i Kjerkvatnet naturreservat.

Tidspunkt for undersøkelsene i 2022 er ikke endelig fastsatt, men vil sannsynligvis foregå i uke 30. Undersøkelsene vil gjennomføres etter standard metodikk, som vil si båt (med elektrisk motor ved behov), vannkikkert og rive. Enkelte arter må samles inn for nærmere artsbestemmelse i laboratorium.

I tillegg til vannplanteundersøkelser vil det bli foretatt månedlig vannprøvetaking i alle innsjøene i juni-oktober.

Lovgrunnlag

Både Kjerkvatnet og Nautå naturreservat ble vernet 19. desember 1997. Statsforvalteren i Nordland er forvaltningsmyndighet. De fullstendige verneforskriftene for området er tilgjengelig på www.lovdata.no. Følgende bestemmelser er relevante for denne saken:

Formålet med Kjerkvatnet naturreservat er å *bevare et viktig våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv. Det er spesielt viktig å bevare områdets betydning som hekke- og trekkområde for våtmarksfugl samt det rike og spesielle plantelivet i og ved Kjerkvatnet* (forskriftens kap. III).

Formålet med Nautå naturreservat er å *bevare et viktig våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv. Det er spesielt viktig å bevare områdets betydning som hekke- og trekkområde for våtmarksfugl samt det rike og spesielle plantelivet* (forskriftens kap. III)

All vegetasjon i vann og på land er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse (kap. IV nr. 1 i begge forskrifter).

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Det kan også gjøres unntak dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig (naturmangfoldloven § 48, jmfør § 77 annet punktum).

Naturmangfoldloven §§ 8–12 er brukt som retningslinjer for vår vurdering.

Statsforvalterens vurdering

Vår kunnskap om naturverdiene i reservatene er sammenfattet i forvaltningsplanene for Kjerkvatnet og Nautå naturreservat og Naturbase (www.naturbase.no).

Kjerkvatnet naturreservat omfatter Kjerkvatnet, sørenden av Lavangsvatnet og flere oser, mens Nautå naturreservat består av fire vatn, blant annet Svanevatnet. Reservatene har stor betydning som beite-, trekk- og hekkeområde for ender og annen våtmarksfugl. Reservatene utgjør også en sentral del av Tårstadvassdraget, et av få naturlig næringsrike vassdrag i landsdelen.

Alle vatnene som skal undersøkes defineres som kalksjøer. Vatnene har høy kalkutfelling og forekomster av mange sjeldne og sårbare kransalgearter. Kalksjø med enkelte kransalger har egen forskrift som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Registrering av vannvegetasjon etter standard metodikk med innsamling av enkelte prøver for artsbestemmelse vil normalt ikke gi nevneverdig påvirkning på vegetasjonen. For å sikre minst mulig påvirkning er det satt vilkår om at omfanget av innsamlet materiale skal begrenses til et minimum og at fotodokumentasjon skal erstatte prøver der dette er mulig. Vannvegetasjonen i vatnene har i dag stor samlet belastning på grunn av eksisterende aktivitet i området og tilleggspåvirkning etter utfylling og sedimentering.

Motorisert ferdsel, vannprøvetaking og innsamling av vannplanter vil kunne forstyrre fuglelivet, ettersom undersøkelsene skal gjennomføres både under og etter hekkesesongen. På grunn av flere utbyggingsprosjekter i området, pågår det allerede en del anleggsarbeid i relativ nærhet til verneområdene. Bruk av saktegående båt med en støysvak elektrisk motor vil ikke føre til vesentlig mer belastning på naturverdiene enn det som allerede er til stede i form av anleggsarbeid, og det er satt som vilkår at det så langt som mulig skal tas hensyn til fuglelivet, samt at bruk av motor kun skal benyttes ved nødvendig behov. I Svanevatnet er spesielt sørenden av vatnet viktig som hekkeområde, og det er derfor ikke aktuelt å åpne for motorferdsel her i hekkeperioden. Undersøkelsene er viktige for overvåking av vatnene som er berørt av flystasjon og lufthavn, samt videre oppfølging av verneområder og utslippstillatelse.

Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene og mulige effekter vurderes som tilstrekkelig til at det ikke er lagt vekt på føre-var-prinsippet.

Med de gitte vilkår vurderes ikke omsøkte tiltak å stride mot formålet med vernet eller å påvirke verneverdiene nevneverdig. Statsforvalteren gir dermed dispensasjon.

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

Ole Martin Nuven
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

EVENES KOMMUNE / EVENÁSSI SUOHKAN
Statskog Fjelltjenesten v/Arild Bondestad

Postboks 43   8539   BOGEN I OFOTEN